

بنا به آنچه یونسکو ارائه کرد، ۱۲ مهارتی که نشان‌دهنده باسوادی فرد است شامل:

سواد عاطفی: توانایی برقراری روابط عاطفی با خانواده و دوستان.

سواد ارتباطی: توانایی برقراری ارتباط مناسب با دیگران و دانستن آداب اجتماعی.

سواد مالی: توانایی مدیریت مالی خانواده، دانستن روش‌های پس انداز و توازن دخل و خرج.

سواد رسانه‌ای: این که فرد بداند کدام رسانه معتبر و کدام نامعتبر است.

سواد تربیتی: توانایی تربیت فرزندان به نحو شایسته.

سواد رایانه‌ای: دانستن مهارت‌های راهبری رایانه.

سواد سلامتی: دانستن اطلاعات مهم درباره تغذیه سالم و کنترل بیماری‌ها.

سواد نژادی و قومی: شناخت نژادها و قومیت‌ها بر اساس احترام و تبعیض نگذاشتن.

سواد بوم‌شناختی: دانستن راه‌های حفاظت از محیط زیست.

سواد تحلیلی: توانایی شناخت، ارزیابی و تحلیل نظریه‌های مختلف و ایجاد استدلال‌های منطقی بدون تعصب و پیش‌فرض.

سواد انرژی: توانایی مدیریت مصرف انرژی.

سواد علمی: علاوه بر سواد دانشگاهی، توانایی بحث یا حل و فصل مسائل با راهکارهای علمی و عقلانی مناسب.

چهارمین و جدیدترین تعریف انواع سواد از نظر یونسکو

آخرین تعریف یونسکو از انواع سواد که جدیدترین و کامل‌ترین تعریف است، در سال ۲۰۱۷ منتشر شد. توانایی تغییر، چیزی است که یونسکو در جدیدترین تعریف به‌عنوان سواد معرفی کرد و فرد باسواد را کسی خواند که بتواند از آموخته‌های خود در زندگی استفاده و تغییری ایجاد کند. زیرا همان‌طور که در تعریف یادگیری در علم روانشناسی آمده، یادگیری به معنای تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار است؛ بنابراین باید بگوییم توانایی تغییر، سواد و یادگیری در رابطه‌ای مستقیم با یکدیگر هستند.

به‌طور کلی، اگر بخواهیم یک تعریف جمع‌وجور و کلی از انواع سواد را علاوه بر چهار تعریف یونسکو ارائه کنیم سواد توانایی شناسایی، درک، تفسیر، ایجاد، ارتباط و محاسبه با استفاده از آموخته‌های چاپی و نوشتاری مرتبط با زمینه‌های مختلف است. سواد همچنین شامل تداوم یادگیری برای توانمند ساختن افراد برای دستیابی به اهداف، توسعه دانش و پتانسیل خود و مشارکت کامل در جامعه نیز می‌شود.

سواد = توانایی تغییر

تعریف سواد از نگاه سازمان جهانی یونسکو

انواع سواد از نظر یونسکو

کتابخانه دانشکده پرستاری الیگودرز
۱۴۰۳

سمیه امیدی: کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

◀ **مفهوم سواد** در قرن گذشته همواره در حال تغییر و تکمیل بوده و اخیراً یونسکو، سازمان آموزشی علمی و فرهنگی ملل متحد، جدیدترین تعریف خود را از انواع سواد ارائه کرده است. برای نمونه، آیا می‌دانستید که در آخرین تعریف یونسکو فرد باسواد به کسی گفته می‌شود که توانایی تغییر داشته باشد؟ حال برای این که ما بتوانیم دنیای کودکانمان را بر اساس استانداردهای جهانی بسازیم و بهترین خدمات آموزشی را در اختیار آنها قرار دهیم، باید با آخرین به‌روزرسانی‌ها در مورد سواد و آموزش آشنا باشیم. پس با ما در این مقاله همراه باشید تا با هم بیشتر در مورد انواع سواد و تعریف درست آن از دید یونسکو بدانیم.

تعریف انواع سواد از دیدگاه سازمان جهانی یونسکو

از ابتدا تا امروز، یونسکو چهار تعریف برای واژه سواد ارائه کرده است. همانطور که می‌بینید مفهوم سواد یک تعریف ثابت و ساکن نیست و منطبق با جریان‌های جامعه جهانی تغییر می‌کند. به همین دلیل یونسکو نیز هر چند سال در تعریف سواد بازنگری کرده و مفاهیمی را برای کامل شدن تعریف و دربرگرفتن تمامی جنبه‌ها به آن می‌افزاید.

اولین تعریف سواد

در اوایل قرن بیستم، اولین تعریف سواد از نظر سازمان ملل متحد منتشر شد. در این تعریف، سواد را معادل توانایی خواندن و نوشتن دانستند و این توانایی را صرفاً محدود به خواندن و نوشتن زبان مادری کردند. به بیان دیگر، در سال‌های پیشین باسواد کسی بود که توانایی خواندن و نوشتن زبان مادری خود را داشت و جنبه‌های دیگر از **مهارت‌های زندگی** جزء سواد به حساب نمی‌آمد.

با سواد در گذشته

با سواد امروز

دومین تعریف

در اواخر قرن بیستم، یعنی زمانی که تکنولوژی‌های جدید به جهان آمدند و کامپیوتر و اینترنت در حال توسعه بود، یونسکو تعریف انواع سواد را تغییر داد و آن تکمیل کرد. در دومین تعریف، علاوه بر توانایی خواندن و نوشتن زبان مادری فرد باسواد باید توانایی استفاده از کامپیوتر و درک یک زبان خارجی را نیز داشته باشد. به نظر می‌رسد با توجه به این تعریف باید نتیجه بگیریم تعداد اعظمی از دانشجویان دانشگاهی ما نیز دارای سطح استاندارد سواد نیستند زیرا دانش زبان خارجی کمی دارند!

تعریف سوم

دهه دوم قرن ۲۱ زمانی دیگری برای تغییر تعریف انواع سواد از نظر یونسکو بود. در تعریف سوم ماهیت سواد مورد تغییر قرار گرفت. یونسکو این بار ۱۲ مهارت را نام برد و دانستن آنها را معادل باسواد بودن شمرد. طبق این تعریف، شخصی که دارای مدرک دانشگاهی دکترای (PHD) باشد تنها ۵٪ باسواد است و باقی سواد او بسته به میزان توانایی در مهارت‌ها متغیر خواهد بود.